

6. Trh práce

Pokračoval mírný růst celkové zaměstnanosti, rychlejším tempem

Trh práce v ČR pokračoval i během počátku letošního roku v růstu celkové zaměstnanosti (dle pojetí národních účtů dle sezónně očištěných dat), který trvá nepřetržitě již od počátku roku 2012. V 1. čtvrtletí 2014 bylo v ekonomice zaměstnáno meziročně o 0,5 % osob více, když těžiště růstu bylo soustředěno především ve službách (především v činnostech v oblasti nemovitostí a v profesních, vědeckých, technických a administrativních činnostech s růstem v rozmezí 5-6 %). Po čtyřech letech poklesu roste od roku 2013 i zaměstnanost ve veřejných službách (v 1. čtvrtletí 2014 o 1,3 %). Naopak pokračoval dlouhodobý útlum ve stavebnictví i primárním sektoru (shodně o 1,3 %) a ve váhově významném zpracovatelském průmyslu (soustřeďujícím čtvrtinu pracovních míst v ekonomice) se meziroční růst uskomnil na 0,2 % (nejnižším tempu od počátku roku 2011).

Počty zaměstnanců rostly pomaleji než celková zaměstnanost v ekonomice

Počet zaměstnanců v 1. čtvrtletí meziročně stagnoval a nenavázal na 2% růsty z první poloviny roku 2013. Zatímco po celý loňský rok převyšovala dynamika růstu počtu zaměstnanců dynamiku celkové zaměstnanosti v ekonomice, na počátku letošního roku vznikalo více pracovních míst mimo zaměstnaneckou sféru. Pomalejší dynamika u zaměstnaneckých míst byla patrná zejména v tržních službách a tradičně také ve stavebnictví (kde proti počátku loňského roku ubylo při zohlednění sezónnosti 16 tis. pracovních míst).

Na rozdíl od celého roku 2013, kdy zaměstnanost v české ekonomice rostla rychleji, než celková odpracovaná doba, se v 1. čtvrtletí 2014 tento trend obrátil

Nedávné obnovení růstu ekonomiky se tak na trhu práce zatím projevilo spíše růstem odpracované doby. Ta v 1. čtvrtletí (po zohlednění sezónnosti) meziročně vzrostla o 1,7 % a byla společně s hodnotou za loňské léto (+3,7 %) dosud nejvyšší od počátku hluboké recese. Předstih dynamiky dopracované doby před celkovou zaměstnaností byl v 1. čtvrtletí patrný napříč všemi hlavními seskupeními odvětví (vyjma činnosti v oblasti nemovitostí). Klimaticky příznivé podmínky na počátku roku po dlouhé době umožnily růst dopracované doby (při souběžně klesající zaměstnanosti) i v zemědělství a stavebnictví. Opačná situace panovala v roce 2013, kdy meziroční tempo celkové zaměstnanosti (+0,9 %) převyšovalo tempo u odpracovaných hodin (-0,8 %). Tyto disproporce vyústily ve větším rozšíření zkrácených pracovních úvazků, zejména u žen (na konci roku 2013 jich touto formou pracovalo 10,8 %, o dva roky dříve 9 %). Obdobně narostl i podíl zaměstnanců s pracovním poměrem na dobu určitou (na konci rku 2013 takto pracovalo 8,7 % mužů a 11,7 % žen).

Stejně jako v období konjunktury se i v 1. čtvrtletí 2014 objevil současně růst produktivity práce na zaměstnanou osobu i odpracovanou hodinu

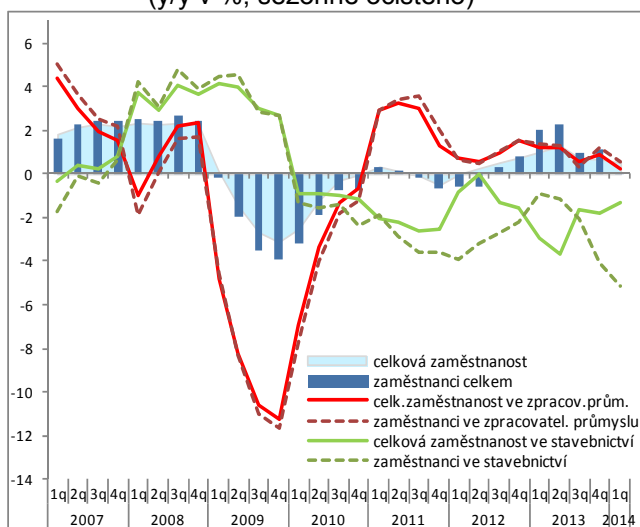
Již dvě čtvrtletí po sobě roste produktivita v ekonomice (měřená poměrem HPH na zaměstnanou osobu, resp. odpracované hodiny). Meziroční růst produktivity (současně v obou konceptech) byl patrný také v období, kdy se ekonomika zotavovala z hluboké recese (2010-2011) a podle očekávání také v době předchozí konjunktury.

Obecná míra nezaměstnanosti se meziročně snížila a dosáhla 6,7 % zejména zásluhou jejího zlepšení u osob s nižším vzděláním

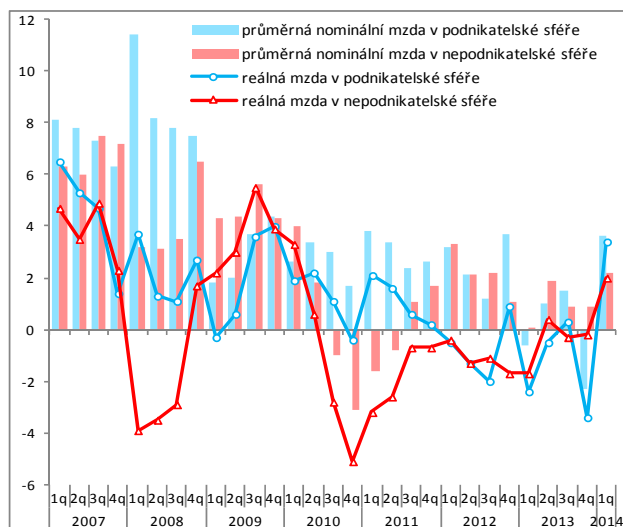
V polovině loňského roku se zastavil téměř rok trvající souběh meziročního růstu sezónně očištěných počtů zaměstnaných a nezaměstnaných. Obecná míra nezaměstnanosti ve věkové skupině 15-64 let dosáhla na konci 1. čtvrtletí 2014 6,7 % (meziročně o 0,7 pb. méně). Zůstal zachován dlouhodobý rozdíl mezi pohlavími, nezaměstnanost mužů dosáhla 5,6 %, žen 7,8 %. Podíl dlouhodobě nezaměstnaných z celkového počtu nezaměstnaných osob činil 41,1 % (před rokem 43,3 %). Čtvrtinu dlouhodobě nezaměstnaných tvořily osoby do 30 let, podobný podíl připadal v 1. čtvrtletí 2014 na osoby se základním vzděláním (osoby se středoškolských vzděláním bez maturity pak 45 %). V meziročním srovnání poklesla míra nezaměstnanosti osob se základním vzděláním (z 29,5 % na 23,8 %) i u osob středoškolských vzděláním bez maturity (z 9,3 % na 8,4 %), mírně se naopak zvýšila u vysokoškoláků (z 2,5 % na 2,8 %).

V kontextu celé EU dosáhla ČR na konci března 2014 dle výše obecné míry nezaměstnanosti páté nejnižší hodnoty (6,7 %), když nejlepší výsledky dosáhly sousední země (Německo 4,9 %, resp. Rakousko 5,1 %).

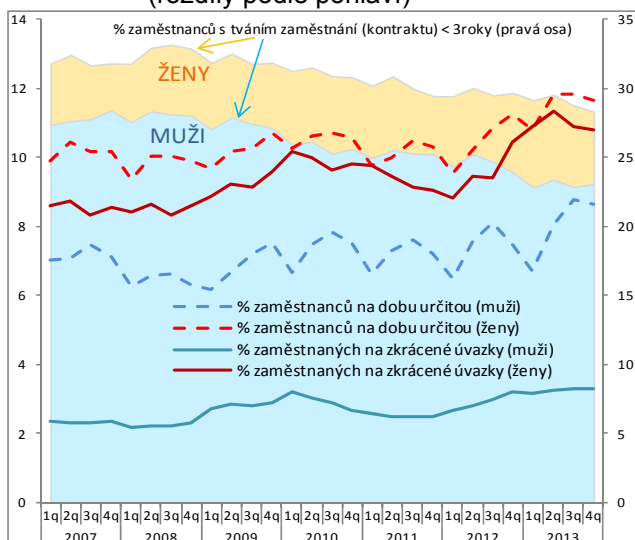
Graf č. 15 **Celková zaměstnanost a počty zaměstnanců v pojetí národních účtů (y/y v %, sezónně očištěno)**

Graf č. 16 **Nominální a reálná mzda (y/y v %, na přepočtené počty, měsíční průměr)**

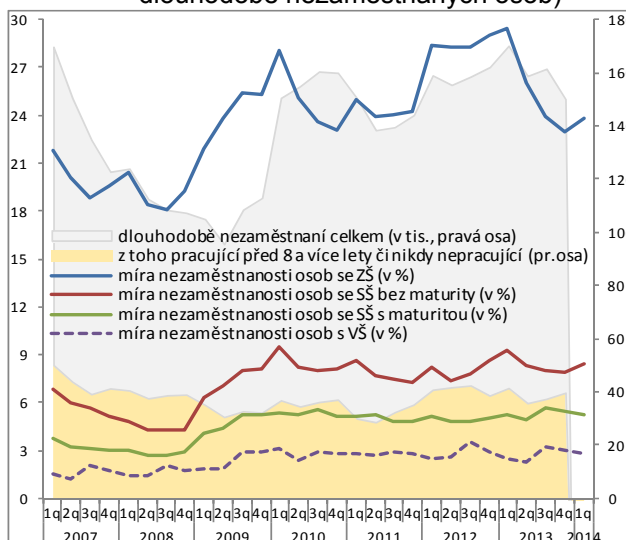

Graf č. 17 **Podíl vybraných forem pracovních úvazků mezi zaměstnanými osobami (rozdíly podle pohlaví)***

*Sezónně neočištěná data

Graf č. 18 **Míry nezaměstnanosti (podle nejvyššího dokončeného vzdělání a skladba dlouhodobě nezaměstnaných osob)**

Pramen: ČSÚ

